

Investeringsplan natuurontwikkeling

Aanvraag Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap
Scholtemaatweg 4 Winterswijk-Ratum
Aanvraagnummer 7645363

Hoog-Keppel, Oktober 2015
Projectnummer 2404
Rapportnummer 1572

opdrachtgever

dhr G.J.M. Klomp | Scholtemaatweg 4, 7106 CT Winterswijk-Ratum | T 0543-562670
Relatienummer DR 201207566

opdrachtnemer

Stichting Staring Advies
Jonker Emilweg 11, 6997 CB Hoog-Keppel | T 0314 641910 | F 0314 641909
info@staringadvies.nl | www.staringadvies.nl | Auteur: D.J. Stronks

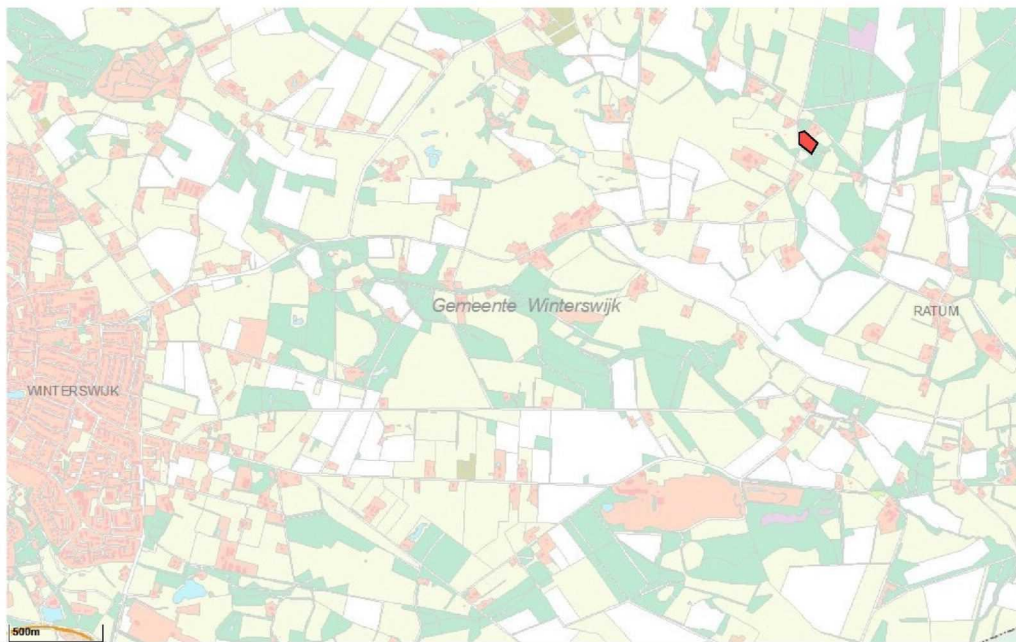
Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Toekomstige situatie van het terrein	4
3	De uitgangssituatie van het terrein	5
4	Inrichtingsmaatregelen	6
5	Motivering voor het treffen van de maatregelen	8
6	De tijdsplanning van de maatregelen	9
7	Beheer	10
8	Begroting	11
9	Financiering	12
	Bijlagen	13

1 Inleiding

Dit plan is opgesteld als onderdeel van de Subsidierегeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap voor een terrein dat in eigendom is van de heer Klomp. Momenteel is dit terrein landbouwkundig in gebruik. De eigenaar heeft de wens om dit om te vormen naar een natuurterrein. Het terrein ligt in de buurtschap Ratum ten oosten van Winterswijk. Zie figuur 1.

Figuur 1. Topografische ligging van het terrein.

2 Toekomstige situatie van het terrein

De toekomstige situatie van het terrein nadat de inrichting is afgerond, is dat wordt voldaan aan de eisen van het natuurbeheertype N.12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Er wordt één beheerseenheid met een oppervlakte van 0,5040 hectare ingericht, welke hierna verder wordt toegelicht. Zie ook bijlage 1.

Algemene beschrijving N.12.02

Kruiden- en faunarijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren. De vegetatie kan behoren tot allerlei verbonden van graslandvegetaties; ondermeer kamgrasvegetaties of de meer algemene witbolgraslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweid of gehooid en niet of slechts licht bemest.

Het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Kruiden- en faunarijk grasland komt in vrijwel alle landschapstypen voor. Toch is het areaal de laatste veertig jaar enorm afgenomen door de gangbare landbouwpraktijk: sterke bemesting gecombineerd met periodiek doodspuiten van de grasmat en opnieuw inzaaien met hoog productieve grasvariëteiten. De meeste overgebleven kruidenrijke graslanden liggen in overhoekjes van het agrarische gebied of komen voor in natuurgebieden. Daar kan kruidenrijk grasland een tijdelijk fase zijn als de benodigde abiotische omstandigheden voor schraallanden niet of nog niet gerealiseerd kunnen worden.

Kruiden- en faunarijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen. Kenmerkende of bijzondere soorten van schralere beheertypen ontbreken grotendeels binnen Kruiden- en faunarijk grasland, maar graslanden zijn vaak wel rijk aan minder zeldzame soorten. Het type is o.a. van belang voor vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren

Afbakening

Het betreft grasland, de grasachtigen (monocotylen) zijn dominant, maar kruiden (dicotylen) en mossen hebben een oppervlaktaandeel van tenminste 20%.

Er wordt geen bemesting toegepast.

De graslanden zijn niet tot andere beheertypen te rekenen (zie afbakening andere graslanden).

Vrijwel jaarlijks in winter en voorjaar langdurig overstromde weilanden worden niet tot dit beheertype maar tot Zilt- en overstromingsgrasland gerekend.

3 De uitgangssituatie van het terrein

Algemene gegevens

Op dit moment is het terrein in gebruik als grasland en wordt begraasd door een paard. De totale oppervlakte van het in te richten terrein is 0,5040 hectare. Langs de zuid- en oostzijde grenst het perceel aan oud loofbos. Langs de westzijde grenst het perceel aan een wegberm met een laanbeplanting van oude inlandse eiken. Langs de noordzijde grenst het aan de Ratumse beek die hier nauwelijks door opgaande bomen begeleid wordt; een situatie die verder langs de Ratumse Beek zelden voorkomt.

Het plangebied is gelegen in het oude hoevenlandschap.

Archeologie

De archeologische beleidskaart (RAAP-rapport 2033, kaartbijlage 1) geeft voor het perceel aan dat hier sprake is van een lage archeologische verwachting. Bij ingrepen in de bodem is een inventariserend archeologisch onderzoek verplicht als het totaal van bodemingrepen groter is dan 2500 m² en tevens de diepte van de ontgraving dieper reikt dan 30 cm beneden maaiveld.

Bodem en grondwater

(bron: Advies Intake Fam. Klomp, Bas Klaver, Provincie Gelderland) De bodem bestaat hier uit beek- en leekerdgronden. Keileem komt vrij ondiep in het profiel voor. In de zuidpunt van het terrein lijkt ijzerrijk grondwater uit te treden (semi-permanente bron wellicht) dat een hoog elektrisch geleidend vermogen heeft (37mS/m).

4 Inrichtingsmaatregelen

De inrichting is zodanig dat wordt voldaan aan de eisen die de SNL stelt aan het beheertype N.12.02 Kruiden- en faunarijck grasland. De inrichtingschets is opgenomen in de bijlagen.

Grondverzet

Het grondverzet bestaat hier uit:

- Het natuurtechnisch ontgraven van de bouwvoor van een deel van de beheerseenheid over een oppervlakte van 0,22 hectare. Bij het afgraven dient de graafmachine 'achteruit' te werken, zodat voorkomen wordt dat er met machines over de afgegraven delen wordt gereden. Gebeurt dit niet, dan wordt de bodem verstoort en ontstaan kiemingsmogelijkheden voor allerlei ongewenste onkruiden zoals bijvoorbeeld akkerdistel en worden gewenste ontwikkelingen belemmerd. Om dezelfde reden moeten de werkzaamheden met een graafmachine voorzien van een 'gladde bak' uitgevoerd worden. Op de overgangen naar niet af te graven en op te hogen delen dient een talud van gemiddeld 1:10 aan te worden gehouden. Deze taluds mogen variëren van 1:5 tot 1:15. Bij dit grondverzet komt in totaal circa 390 m³ teelaarde vrij.
- Aanleg van een poel met een oppervlakte van circa 130 m² en een maximale diepte van 120 cm t.o.v. het huidige maaiveld. Bij dit grondverzet komt in totaal circa 25 m³ teelaarde en 85 m³ zand en leem vrij.
- Aanleg van een nieuw beektraject met een lengte van circa 140 meter. De hoogtekaart laat ter plekke hoogteverschillen zien die mogelijk terug zijn te voeren op een vroegere loop van de beek. Op basis daarvan is het nieuwe beektraject ingetekend. De gemiddelde breedte van dit beektraject is 3 meter en de gemiddelde diepte is 120 cm t.o.v. het huidige maaiveld ter plekke. Bij dit grondverzet komt in totaal circa 85 m³ teelaarde en 400 m³ zand en leem vrij.
- Het verwijderen van puin uit de Ratumse Beek ter hoogte van het plangebied. De uitvoering van dit onderdeel valt buiten de subsidieaanvraag waar het onderhavige plan betrekking op heeft.
- Het dempen van een deel van de Ratumse Beek dat door de aanleg van het nieuwe beektraject geen afwaterende functie meer heeft. De lengte van dit deel is circa 80 meter. De gemiddelde breedte is 3 meter en de gemiddelde diepte is 120 cm. Het dempen wordt uitgevoerd met materiaal dat vrijkomt bij het overige grondverzet. Het verdient daarbij aanbeveling om op de locaties waar het nieuwe beektraject aansluit op de beek leem te gebruiken om de oude loop te dempen om de kans op uitspoeling te verminderen. In totaal is circa 290 m³ zand en leem nodig om dit deel van de beek te dempen. De aanvoer van grond en het dempen van dit beektraject valt buiten de subsidieaanvraag waar het onderhavige plan betrekking op heeft.

De bij het grondverzet vrijkomende teelaarde (500 m³) wordt afgevoerd en op bouwland in de directe omgeving van het plangebied verwerkt. Een deel van de overige vrijkomende grond (zand en leem) wordt gebruikt om het afgesneden beekgedeelte te dempen. Er blijft dan nog 195 m³ zand en leem over wat afgevoerd moet worden. Hiervoor wordt in de omgeving naar een toepassing gezocht.

Beplanting

Op 2 locaties in het terrein is de ontwikkeling van struweel gewenst in de vorm van bosmantels. De totale oppervlakte hiervan is 550 m². In totaal worden hier 245 stuks bosplantsoen geplant. Deze worden in wildverband met een gemiddeld plantverband van 1,5 x 1,5 meter geplant in groepsgewijze menging, d.w.z. dat groepjes van 5 tot 15 stuks van dezelfde soort bij elkaar worden geplant. Dit om te voorkomen dat één soort gaat overheersen. Het volgende sortiment wordt aangeplant: meidoorn 50 st., sleedoorn 50 st., Gelderse roos 25 st., (inheemse) vogelkers 25 st., kardinaalsmuts 25 st., hondsroos 25 st., viltroos 25 st., egelantier 15 st. en mispel 5 st.

Op twee verschillende locaties worden in totaal 7 fladderiepen geplant, maat 10-12 en voorzien van een boompaal. Hiervan vallen er 4 buiten de subsidieaanvraag. In de begroting wordt daarom de aanplant van 3 fladderiepen opgevoerd.

Langs de noordzijde van de Ratumse Beek staat een rij knotwilgen. Deze worden verwijderd omdat ze landschappelijk enigszins misplaatst zijn. Wellicht kunnen deze elders herplant worden. Naar een locatie wordt gezocht. Deze maatregel valt buiten de subsidieaanvraag.

Overige maatregelen

- De terreindelen die ingericht worden als vochtig schraal grasland bekalken met 400 kg dolokal of eurosolid. Dat voorkomt een verzuring na afgraven. Het is niet te verwachten dat het gebufferde grondwater vaak in het maaiveld komt.
- De drainagebuis die vanaf het "bronnetje" naar de Ratumse Beek loopt verwijderen. Door het afgraven van de bouwvoor hier wordt de loop van de drainagebuis zichtbaar zodat deze tijdens de graafwerkzaamheden verwijderd kan worden.

Wegen en paden

Op het terrein liggen momenteel geen paden of wegen. Aanleg van wegen en/of paden is in dit plan niet aan de orde.

Kabels en Leidingen

Voor zover bekend zijn in het terrein geen kabels aanwezig. Voor uitvoering van het grondwerk zal een Klic melding worden gedaan.

5 Motivering voor het treffen van de maatregelen

De motivatie voor dit plan is om voor diverse fauna rode lijstsoorten een stapsteen te bieden in de corridor langs de Ratumse Beek. Deze soorten zijn o.a.: iepenpage, kleine ijsvogelvlinder, grote weerschijnvlinder, beekprik, bosbeekjuffer en kamsalamander. In het verleden zijn hier de oevers van de Ratumse Beek met stenen en puin versterkt. In 2017 wil het Waterschap Rijn en IJssel deze oeverversteving verwijderen. Door beide werkzaamheden te combineren wordt een efficiëntieslag gemaakt. Ook de werkzaamheden van het waterschap worden in dit plan meegenomen, maar zijn buiten de begroting in dit investeringsplan gehouden.

Het doel van dit plan is om tegemoet te komen aan de wens uit het Gebiedsplan Natuur en Landschap Gelderland om dit terrein om te vormen in natuur. De aanvrager wil hier graag aan mee werken mits subsidiering middels de SKNL (Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap) mogelijk is (inrichtingssubsidie, subsidie functieverandering en beheersubsidie).

6 De tijdsplanning van de maatregelen

Het Waterschap Rijn en IJssel wil in 2017 de werkzaamheden langs de Ratumse Beek oppakken. De gewenste startdatum van het inrichtingsproject is 1 augustus 2017. In augustus en september 2017 kan het grondwerk uitgevoerd worden. In deze tijd van het jaar is de grondwaterstand het laagst. Daardoor kan het meest efficiënt gewerkt worden en is de schade aan de omgeving minimaal. De beplanting kan daarna in de periode half november – half december 2017 aangebracht worden. De gewenste einddatum van de inrichting is 31-12-2017

7 Beheer

Bij het beheer dienen de voorschriften van het aangevraagde pakket in acht te worden genomen. Deze staan in hoofdstuk 2 beschreven. In dit hoofdstuk wordt het gewenste beheer beschreven dat is toegespitst op dit inrichtingsplan.

Op de terreindelen die natuurtechnisch zijn ontgraven dient een extensief hooilandbeheer plaats te vinden. Het verdient de voorkeur in de nazomer (augustus) te hooien. Eventuele opslag van bomen en struiken op terreindelen waar dat niet gewenst is kan er handmatig uitgetrokken worden. Het hier en daar handhaven van een boom of struik behoort tot de mogelijkheden. Het overige deel van het grasland dient de eerste jaren enkele malen per jaar gemaaid gehooïd te worden. Op termijn kan de frequentie van hooien hier verlaagd worden. De terreindelen die als struweel op de kaart staan moeten niet gemaaid worden. Het beheer kan hier beperkt blijven tot het afzetten van te hoog opschietende bomen en struiken. De struiken en eventuele bomen langs de noordzijde bij voorkeur niet hoger laten worden dan circa 3 meter. Op termijn kan het terrein eventueel ook extensief begraasd worden.

8 Begroting

In tabel 1 zijn de te verwachten kosten van de inrichting opgenomen.

Tabel 1. Begroting van de inrichtingskosten.

9 Financiering

In tabel 2 staan de te verwachten subsidies en de te verwachten eigen bijdrage weergegeven.

Tabel 2. Financieringsoverzicht.

Bijlagen

1. Inrichtingsplan

